

ספר ירמיהו

הקדמה

שם:

ירמיהו בן חלקיהו
מקור השם כיוון שבימיו נתרוממה מידת הדין וה' יקים איוב שירים ידו על ירושלים

יחוס:

כהן ממשפחת כהנים המיוחסת עד אביתר ואחימלך.
כמו כן ירמיהו מיוחס לרחב.

לידתו:

נולד בט' באב, נולד מהול.

רבו ותלמידו:

קיבל תורה מצפניה הנביא.
גדול תלמידיו היה ברוך בן נריה, שהיה רבו של עזרא הסופר.

מקום מגוריו:

ענתות, שם גרו הכהנים אשר הוגלו ע"י המלך שלמה, אותם כהנים ששמשו כאשר חרב משכן שילה.

תקופת נבואתו:

בימי המלכים יאשיהו בן אמון, יהויקים בן יאשיהו, וצדקיהו בן יאשיהו מלכי יהודה.
כמו כן המשיך להתנבא אחר החורבן ובזמן הגלות.
בתקופתו היו עוד שני מלכי יהודה: יהואחז בן יאשיהו, יהויכין בן בן יהויקים. אך הכתוב לא הזכירם, לחלק מדעות הפרשנים הסיבה לכך היא מכיוון שהם מלכו תקופה קצרה ביותר (שלשה חדשים) ולא היה חשיבות למלכותם כלפי נבואות ירמיהו. אך תשובה זו צ"ע, שהרי פרקים שלמים בנבואת ירמיהו הם על יהויכין.

מותו:

לדעת מדרש אחד - נהרג ע"י הגולים למצרים, אשר רגמהו באבנים, ונקבר ע"י המצרים. אך לדעת מדרש אחר ירמיהו וברוך בן נריה זכו לחזור לא"י ממצרים וירמיהו נפטר בא"י.

אירוע מרכזי בחייו:

חורבן בית ראשון.

כשהיה ירמיהו נער היה הולך עם נבוכדנאצר ומטייל עמו, ונבוכדנאצר היה עדיין נער עני ונבזה, והיה אומר מי יתן לי והייתי מלך על כל העולם, והייתי בא לירושלים ושורף את בית המקדש ומגלה את אנשיה. פנה ירמיהו (אשר ראה ברוח קודשו השעה משחקת לו) וביקש ממנו אנא תן לי את ירושלים, השיב לו נבוכדנאצר כל מה שתוכל להוציא מהעיר מחצי היום ועד הערב הרי הוא שלך. אך לפני החורבן פיתה הקב"ה את ירמיהו לצאת מירושלים, והוא הגיע לירושלים רק בט' באב לקראת שקיעת החמה..

תחילת נבואתו היתה בעיר ענתות, מקום מגוריו, ואנשי ענתות רדפו אותו על נבואותיו, ניסו להורגו או לטפול לו עלילת שווא של חטאים.

ספר ירמיהו

הקדמה (2)

שנים רבות היה ירמיהו בבית הסוהר בו נאסר ע"י מלכי יהודה, רוב הזמן היה בחצר המטרה, וחלק מהזמן היה בחצר בית יהונתן הסופר, שהיה כלא גרוע יותר מאשר חצר המטרה.

בזמן כיבוש ירושלים נתן הוראה מלך בבל לשר הטבחים לא לפגוע בנביא, ואכן ניתנה לו הבחירה בין לגלות לבבל עם העם, או להישאר עם יתר הפליטה בירושלים, הנביא בחר באפשרות השניה, ולאחר רצח גדליה בן אחיקם ירד עם שארית הגולה למצרים, למרות שהזהירם שלא ללכת לשם, הרי שבחר שלא להשאירם לבד. וממשמעות הפסוקים וביאור רש"י שהם הכריחו אותו לרדת עימם.

המדרש מביא שירמיהו היה הנביא אשר בנבואתו היה מקביל למשה רבינו. הדבר מרומז בפסוק "בטרם תצא מרחם הקדשתיך" משה נתנבא ארבעים שנה, וירמיהו התנבא ארבעים שנה. משה אמר איני יודע דבר וכן ירמיהו. את משה בקשו להרוג, עוד מעט וסקלוני וכן את ירמיהו. ועוד דוגמאות המובאות במדרש.

ירמיהו כתב את מגילת איכה. מגילת איכה נכתבה למעשה פעמים. פעם אחת נקרעה ע"י מלך יהודה כיוון שלא מצאה חן בעיניו, והשניה נכתבה בתוספת נבואות. את המגילה כתב ברוך בן נריה מפי ירמיהו בהיות ירמיהו כלוא בחצר המטרה.

